

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ТА НЕОБАНКИ: ТРАНСФОРМАЦІЯ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Здоровий М.П., здоб. ступ. PhD

Державний біотехнологічний університет

У сучасних умовах війни в Україні диджиталізація стала не тільки інструментом для розвитку економіки, але й важливим фактором забезпечення стабільності та безперервності фінансових послуг. В умовах підвищеної загрози, зростаючої потреби у швидких рішеннях та мобільності, необанки стали ключовими гравцями в банківському секторі.

Необанки, як повністю цифрові банківські установи, з'явилися в Україні відносно недавно, але швидко набули популярності. В умовах війни їхня роль значно зросла через:

1. Необхідність забезпечення безперебійного доступу до фінансових послуг в умовах повітряних тривог та обмеженої мобільності населення.
2. Потребу у швидких та зручних механізмах для здійснення благодійних внесків та підтримки ЗСУ.
3. Зростання попиту на дистанційні фінансові послуги серед внутрішньо переміщених осіб та біженців.

Диджиталізація є важливим інструментом для трансформації традиційної банківської системи в Україні, яка знаходиться під тиском сучасних викликів та загроз. Поява необанків дозволяє забезпечити доступ до фінансових послуг незалежно від фізичного місцезнаходження користувача, що особливо важливо в умовах обмеженого доступу до звичайних банківських відділень.

Необанки, такі як Monobank, Izibank та інші, демонструють високу ефективність завдяки мінімізації витрат на фізичну інфраструктуру та персонал. Вони активно використовують цифрові технології для зниження витрат на операції та підвищення доступності своїх послуг. У ситуації війни швидкість та зручність фінансових операцій стають критично важливими, що робить необанки більш привабливими для користувачів, які потребують оперативних рішень для переказів та оплат.

Українські необанки продемонстрували високу адаптивність, запровадивши ряд інноваційних рішень:

1. Створення спеціалізованих платформ для збору коштів на потреби армії.
2. Розробка швидких інвестиційних продуктів для підтримки економіки.
3. Впровадження спрощених процедур ідентифікації для користувачів, які втратили документи.

Одним з ключових факторів успішного розвитку необанків є підвищення рівня фінансової та цифрової грамотності населення. В умовах війни, коли зростає необхідність у швидких і надійних фінансових послугах, населення потребує додаткових знань для ефективного використання цифрових банківських продуктів. Програми з підвищення фінансової обізнаності можуть сприяти розширенню бази клієнтів та збільшенню довіри до цифрових рішень.

Необанки мають потенціал стати ключовими гравцями у процесі економічного відновлення України після війни через:

1. Здатність швидко впроваджувати інноваційні фінансові продукти для стимулювання економічного зростання.

2. Можливість забезпечити ефективне фінансове обслуговування проєктів з відбудови інфраструктури.

3. Потенціал залучення міжнародних інвестицій завдяки прозорості та технологічності операцій.

Необхідність правового регулювання необанків стає ще більш актуальною в умовах війни. Важливим аспектом є спрощення процедури отримання ліцензій для нових гравців на фінансовому ринку. НБУ вже зробив кроки у цьому напрямку, запровадивши регуляторну платформу «sandbox», яка дозволяє фінтех-компаніям тестувати інноваційні продукти в обмеженому середовищі. Розвиток таких механізмів сприятиме залученню нових інвестицій та швидшому запуску фінансових рішень.

Незважаючи на позитивні тенденції, розвиток необанків в Україні стикається з низкою викликів. Одним з основних є низький рівень цифрової грамотності населення та довіра до фінансових установ. Для подолання цих перешкод необхідно впроваджувати просвітницькі кампанії та розробляти більш прозорі механізми регулювання фінансових послуг.

Диджиталізація та необанки відіграють важливу роль у трансформації банківської системи України, особливо в умовах війни. Їх розвиток сприяє підвищенню ефективності фінансових послуг, забезпеченню стабільності економіки та підтримці громадян в умовах кризи. Подальше вдосконалення регуляторних норм, а також підвищення рівня фінансової грамотності населення є важливими завданнями для сталого розвитку банківського сектору в Україні.

Трансформація банківської системи України через розвиток необанків та диджиталізацію не лише допомагає країні протистояти викликам воєнного часу, але й закладає фундамент для побудови сучасної, стійкої та інноваційної фінансової екосистеми в майбутньому.

Інформаційні джерела:

1. Список необанків і цифрових банків світу в 2024 році. URL: <https://neobanks.app/>
2. Наглядова статистика. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>
3. Розвиток необанків в Україні. Іршак О. С., Творидло О. І., Львів, 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1135/1093>